

18-10-2015.

Overweging in de woord- en communieviering n.a.v. het evangelie (Mc.10, 35-45) en vanuit het perspectief van ATD/Vierde wereld (17 oktober internationale dag van verzet tegen extreme armoede).

Beste mensen,

Zoals U aan het begin van deze viering al begrepen heeft vieren wij vandaag hier met U de "dag van wereldwijd verzet tegen armoede en uitsluiting". Ik ben lid van de 4de wereld beweging en als zodanig wil ik met U samen na denken over ARMOEDE.

Armoede in Nederland en in Europa bestaat al vele eeuwen. Het lijkt daarmee een onoplosbaar probleem te zijn. En wat je er ook aan probeert te doen, er blijven steeds meer armen bij komen.

De laatste weken is er ook nog een Exodus van vluchtelingen op gang gekomen uit Syrie en uit andere landen die onveilig zijn. De middelen die nodig zijn om die mensen een behoorlijke opvang te bieden drukken flink op die budgetten.

Bij de meeste mensen heeft het woord ARMOEDE een behoorlijk negatieve klank gekregen. In de vele discussies die daarover gevoerd worden is er aan cliches geen gebrek. Het vervelende van cliches is dat ze hardnekkig zijn en dat ze het spreken over verstandige en helpende oplossingen in de weg staan.

U kent de voorbeelden vast wel:

- Ze zijn te lui om te werken;
- Ze hebben wel een flatscreen en de laatste nieuwe Iphone.
- De uitkeringen zijn te hoog.
- In Nederland hoeft niemand honger te lijden.

En de armen zelf voldoen ook niet aan onze verwachtingen, want:

- Zij tonen geen dankbaarheid.
- Als zij op de kledingbank komen zijn ze ook nog kieskeurig.

Wij, burgers van dit land, wij laten ons er graag op voor staan dat wij de beste sociale wetgeving van Europa, zelfs van de hele wereld hebben. Dat is zeker waar. En naast de sociale dienst hebben wij de voedsel- en kledingbank. Vele mensen zijn ervan overtuigd dat wij in Nederland geen armoedeprobleem hebben.

Het bestrijden van armoede laten wij vooral over aan de sociale dienst en aan het Leger des Heils. Deze instituties doen dat precies volgens de normen en de

voorwaarden die wij hen opgedragen hebben. Door wet- en regelgeving schrijven wij de armen voor wat zij mogen bezitten en waar hun plaats is in de samenleving.

Het resultaat daarvan is dat de armoede in Nederland nog niet verdwenen is. Sterker nog, cijfers wijzen uit dat de armoede nog steeds toeneemt.

Een van de redenen kan zijn dat wij het probleem onderschatten, dat we armoede herleiden tot het hebben van een tekort aan geld.

Wij hebben onvoldoende in de gaten dat wij de mensen in armoede ontrechten en achterstellen.

Wij hebben onvoldoende weet van de problemen die zij op maatschappelijk en persoonlijke vlak tegenkomen.

Wij hebben niet in de gaten dat het armoedeprobleem onze samenleving bedreigt.

Wij hebben niet in de gaten hoe groot de achterstand is die arme mensen oplopen in onze samenleving.

Wij hebben niet in de gaten hoe vast mensen zitten in de armoede, vaak al vele generaties lang.

Armoede kun je niet bestrijden met af en toe - rondom kerst - een ongetwijfeld goed bedoelde actie.

Willen wij effectief zijn in de bestrijding van armoede en daarmee rechtdoen aan de mensen die daarin leven dan vraagt dat om een behoorlijk omdenken van ons allemaal, van ieder van ons persoonlijk.

Om mensen in armoede te helpen heb je mensen nodig. Mensen die geloven dat geld niet het enige waardemiddel is in deze wereld, dat je met geld niet alles op kunt lossen. Wij zijn in de naoorlogse tijd wellicht gaan geloven in de almacht van het geld waardoor de andere waardemiddelen uit onze aandacht weggezakt zijn.

Vriendschap is met geen geld te betalen

Schoonheid is met geen geld te betalen.

Gezondheid is met geen geld te betalen.

Voor uithoudingsvermogen geld hetzelfde.

Tijd voor elkaar is met geen geld te betalen.

Een vriendelijke groet, een glimlach. Een praatje, een oprecht luisterend oor doet meer goed dan een verplichte cursus "huishoudgeldbeheer".

Het zijn waarden die de meeste mensen wel kennen en vaardigheden die ieder van ons heeft en die wij daarvoor kunnen inzetten.

Niets maakt meer duidelijk dan een goed voorbeeld:

Wij hebben Erna leren kennen. Erna is 10 jaar. Op haar school is het de gewoonte dat een kind op haar verjaardag een cadeautje van de klas krijgt. Zij is bijna jarig en net als andere kinderen verheugt zij zich op die grote dag. Een beetje zoals met

kerst. Zij hoopt een mooi boek te krijgen of een superspelletje dat de magische kracht heeft waarmee ze zich in een fantasiewereld kan verplaatsen, ver weg van de armoede. Maar de teleurstelling is groot, in plaats daarvan krijgt zij een doos met een stuk zeep en een haarborstel. Zonder twijfel is dit met de beste bedoeling gegeven. Zoals zovaak neemt Erna dit met grote gelatenheid aan; een van de vele op haar levensweg. Weer een keer kijkt ze terug op het feit dat zij niet schoon genoeg geacht wordt, niet goed genoeg om er bij te horen. Het is de zoveelste keer dat zij als kind niet serieus genomen wordt en dat men voorbij gaat aan haar dromen en verwachtingen.

Wat duidelijk opvalt in dit waargebeurde voorbeeld is hoe gemakkelijk men een keuze maakt VOOR iemand maar niet MET iemand. Dit is de valkuil waar men makkelijk in tuimt. Maar:

Een arme heeft ook zijn dromen, net als een ander mens;
een arme heeft ook zijn wensen, net als een ander mens;
een arme heeft ook zijn streefdoelen, net als een ander mens;
een arme heeft ook behoefte aan aanmoediging, net als een ander mens;
een arme heeft ook behoefte aan nieuwe kleren, net als een ander;
een arme is net als een ander mens;
een arme is een MENS.

Jos Vuurstaek (voormalig geestelijk verzorger)
vrijwilliger ATD Vierdewereld Beweging